

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Offentlige institutioners afgiftsmæssige stilling).

(Lovforslaget (nr. 117) findes i tillæg A. sp. 2057, fremsættelsen i tidenden sp. 2649).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Egon Jensen: Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger om det fremsatte lovforslag. Det har jo været sådan, at kommunerne de sidste 2½ år har levet i stor usikkerhed med hensyn til deres momsregistrering, om de var momspligtige eller ej, og derfor hilser vi med tilfredshed, at finansministeren har fremsat et lovforslag, der bl. a. ophæver den såkaldte afsmitningsregel. Det synes vi er godt, for det betyder, at blot det forhold, at en kommune leverer varer til andre end kommunen selv, ikke betyder, at den bliver afgiftspligtig.

Vi er også tilfreds med, at samejemomsen ophæves. Det betyder i hvert fald, at man inden for den kommunale administration er i stand til at tilrettelægge en rationel arbejdsgang, idet man ikke længere, når flere kommuner ejer en eller anden virksomhed, bliver momset og derfor vil afstå derfra.

Kommunerne får jo pengene tilbage, men jeg er enig med finansministeren i, at hvis man tilbagebetaler den moms, som kommunerne skal betale af den omsætning, der ligger uden for kommunens virksomhed, så ville man gøre ordningen illusorisk. Derfor er det rimeligt, at samtlige kommuner får andel i disse penge.

Finansministeren foreslår, at der nedsættes et afgiftsnævn. Jeg håber, at dette afgiftsnævn ikke bare generelt siger, at man skal momse for at skabe en lighed og retfærdighed over for det private erhvervsliv. Jeg har en fornemmelse af, at dette afgiftsnævn vil se meget realistisk på tingene. Selv om der i visse tilfælde kan være tale om en vis konkurrence ved kommunal virksomhed, så vil man ikke ved at lægge moms på denne virksomhed opnå noget som helst andet end at fordyre den kommunale produktion.

Finansministeren foreslår også, at der i afgiftsnævnet skal være sagkyndige vedrø-

rende kommunale anliggender. Jeg vil gerne spørge finansministeren: bliver det udelukkende embedsmænd og erhvervsfolk, eller er det sådan, at man i dette nævn også f. eks. kan få repræsentanter for den nye kommunale landssammenslutning, som nu ser dagens lys?

I øvrigt har vi noteret, at kommunerne er enige med erhvervslivet om de foreslåede ændringer, og det er vi tilfreds med. Vi er glade for, at de 2½ års usikkerhed nu er afløst af en forholdsvis sikkerhed med hensyn til kommunernes momsmæssige placering.

Erik Hanson (Vejle amt): Det konservative folkeparti kan anbefale de af finansministeren foreslåede ændringer af merværdiafgiftsloven, ændringer, der udelukkende vedrører offentlige forsyningsvirksomheder.

Ved lovrevisionen i sidste folketingssamling var alle partier enige om, at spørgsmålet om kommunernes afgiftsmæssige stilling blev udskudt til denne samling. Dengang havde man to forslag til behandling i udvalget, et forslag A og et forslag B, der var udarbejdet af embedsmænd i finansministeriet og af kommunale organisationer. Man blev enig om at bede finansministeren nedsætte et nyt snævert udvalg i den anledning til at komme med et nyt oplæg, et udvalg, hvori også erhvervslivet var repræsenteret. Erhvervslivet må naturligvis have en interesse i, at konkurrencevilkårene mellem kommunerne og erhvervsvirksomheder er så ensartede som muligt i afgiftsmæssig henseende. Udvalgets betænkning, der blev afgivet den 2. december 1969, var enstemmig og har dannet grundlag for de foreslåede ændringer.

Der har hidtil været en del uklarehed om kommunernes afgiftspligt. Hovedindholdet af de foreslåede ændringer er, at afsmitningsreglen for kommunernes vedkommende forsvinder. Det samme gælder den såkaldte samejemoms. Lovforslaget klargør, at alene leverance mod betaling til andre end den pågældende institution skal afgiftsberigtiges, en klarhed, man hidtil har savnet. Dog kan der i visse tilfælde pålægges kommunen at svare afgift af varer og ydelser, som var udtaget til eget forbrug.

Vi finder det rigtigt, at momsnet, når det skal behandle sager, der vedrører kom-

[Erik Hansen (Vejle amt).]

munerne, udvides, således at såvel kommunerne som erhvervslivet bliver repræsenteret. De foreslåede ændringer betragter jeg som en sidste afpudsning af merværdiafgiftsloven. Jeg finder det meget vigtigt, at der er tale om ændringer, som fuldt ud er tiltrådt af administrationen, de kommunale organisationer og erhvervslivet.

Jeg vil gerne på det konservative folkepartis vegne anbefale lovforslaget til en velvillig behandling.

Jens Frandsen: Vi har efterhånden fået meget materiale om dette problem, så problemstillingen er os velkendt. Desuden har de to tidligere ordførere omtalt indholdet i lovforslaget, og derfor skal jeg ikke nævne mere om dette, men sige, at vi fra venstre kan tilslutte os de principper, der ligger heri, den løsning, man har fundet omkring afsmitningsreglen og samejemomsen.

Det kunne være værd at føje til, at jeg mener, det er dygtigt gjort af dette udvalg, som den daværende fungerende finansminister nedsatte, at det har fundet frem til en enighed om, hvorledes man kunne løse disse problemer, idet der afgjort har været nogle meningsforskelle imellem kommunerne og erhvervslivet. Her har disses repræsentanter sat sig sammen og fundet en løsning, som jeg absolut mener at vi her i folketinget kan være glade for. Jeg synes, det er en forstandig løsning på problemerne, som vi vel ikke havde haft så let ved at finde frem til alene.

Jeg finder, det er rigtigt, at man principielt stiller offentlig virksomhed og privat virksomhed lige, og derfor vil jeg gerne nævne, at i sidste samling, da vi havde momsloven til behandling, fik vi en henvendelse fra bankernes og sparekassernes datacentraler, hvori de gjorde opmærksom på, at deres problemer var lig dem, kommunerne havde. Når jeg nævner det, er det, fordi jeg ønsker, at vi drøfter dette også i det udvalg, som jeg mener vi bør nedsætte efter denne første behandling.

I øvrigt kan vi tilsige dette lovforslag en velvillig behandling.

Niels Helveg Petersen: Under de drøftelser af disse problemer, som der var lejlighed til at føre allerede i sidste samling i udval-

get, stod det nok klart, at der var urimeligheder i loven set fra kommunernes synspunkt, at både afsmitningsreglen og den såkaldte samejemoms måtte være ret urimelige over for kommunerne. Disse regler afskaffes nu, og kommunerne stilles herved ens, hvad enten de får ydelser fra egen virksomhed eller fra en samejet virksomhed, der drives sammen med andre kommuner. Til gengæld gives der en mere vidtgående adgang til at pålægge afgift, hvor det skønnes nødvendigt af hensyn til konkurrencemæssig ligestilling. Den afgift, der kan blive tale om at pålægge i sådanne tilfælde, refunderes, men ikke efter de samme regler som opkrævningen, naturligvis.

Afgiftsnævnet, som skal tage stilling til anmodninger om pålæg af moms i særlige tilfælde, får herved den opgave at skulle skønne over, hvornår det må anses for at være nødvendigt af konkurrencemæssige lighedshensyn. Det har været min fornemmelse under det meste af behandlingen af denne sag, at mange af de konfliktproblemer, som man påstod eksisterede mellem kommuner og private erhvervsvirksomheder, kunne løses i mindelighed, hvis man snakkede om det. Det er det, der nu sker i afgiftsnævnet, og jeg tror, det er en løsning, som vil vise sig at kunne fungere tilfredsstillende.

Morten Lange: I sin tid under momsforhandlingerne skete det ved en eller anden lejlighed i en forholdsvis sen nattetime, at en eller anden sagde noget i retning af: ja men hvad med de kommunale funktioner og værker og produktioner? Det voldte lidt furor omkring bordet, og det endte med, at mange tav stille og blev klar over, at der var en overordentlig vanskelig sag, som ingen simpel løsning havde.

Jeg tror, vi alle skal være særdeles tilfreds med, at en løsning som den, der foreligger i dag, er blevet nået. Nogle siger, at det er et mirakel; så galt er det vel ikke, men det er i hvert fald en løsning af en sådan art, at folketinget her står over for et af de sjældne tilfælde, hvor man formodentlig ikke skal gøre noget som helst ved et kompromis, der er indgået.

Jeg kan derfor på mit partis vegne og på vor fraværende ordførers vegne give tilslutning til lovforslaget og lykønske finansmini-

[Morten Lange.]

steren med det nye og interessante ord til den store danske ordbog: „samejemoms“.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg vil gerne have lov til at takke alle ordførerne og også rette en tak til det udvalg, som har behandlet dette meget intrikate og vanskelige spørgsmål, hvor kommunale interesser og erhvervsmæssige interesser — især entreprenørforeningens interesser — er stødt stærkt sammen. Der er gjort et godt stykke arbejde for at rede trådene ud og derefter med at få dem til at mødes og samles igen i en helhed.

Det er særdeles tilfredsstillende for momsadministrationen, at dette problem nu bliver endeligt løst. Hr. Morten Lange ved nok, at da man forhandlede om momsens indførelse i marts 1967 i sene nattetimer, da deltog jeg i hvert fald ikke i disse sene natteforhandlinger, de var overladt til andre på det tidspunkt, men jeg vil gerne tro, at det allerede dengang stod klart, at her havde vi et spørgsmål, som det var uhyre vanskeligt at få løst. Nu er det lykkedes, og det tror jeg vi alle kan være tilfreds med.

Jeg vil gerne sige til hr. Egon Jensen, at i det nævn, der skal nedsættes efter § 37, stk. 2, i momsloven, således som dette stykke nu ændres, skal der være 2 kommunale repræsentanter, og det er min agt at forhandle med Amdsrådsforeningen og den nye kommunalforening om, hvem de 2 repræsentanter skal være, således at de i virkeligheden i realiteten udpeges af disse to organisationer. Det synes jeg må være det rimeligste, i stedet for at jeg prøver på at finde ud af, hvem der er særligt sagkyndige blandt de kommunale repræsentanter her i Danmark til denne opgaves løsning.

Jeg takker som sagt for tilslutningen fra alle sider og takker for det arbejde, der er udført, som har bragt os frem hertil.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg

det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Det er meddelt mig, at *Kampmann* ønsker at udtræde af udvalget til behandling af de i forespørgselsdebatten den 29. januar 1970 fremsatte forslag og synspunkter. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Kampmann* har vedkommende gruppe udpeget *Morten Lange*, som herefter er valgt.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 3. februar kl. 13.30 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v.

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Ændringer vedrørende skatterådene).

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede. (Vedrørende forsorgens administration m. v.).

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om revalidering. (Vedrørende den centrale administration m. v.).

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om børne- og ungdomsforsorg. (Vedrørende den lokale og centrale administration).

7) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om retens pleje. (Forhøjelse af grænsen for underretssager).

[Formanden.]

8) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om udøvelse af lægegerning.

9) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lovgivningen om kommunale forhold. (Kommunernes styrelse, regulering af kommunegrænser og udpegning af kommunale repræsentanter i nævn, råd m.m.).

10) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om frigørelsesafgift m. v. af fast ejendom.

11) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Offentlige institutioners afgiftsmæssige stilling).

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 12.14.

54. møde.

Tirsdag den 3. februar kl. 13.30.

Første næstformand (*Kaj Andresen*): I skrivelse af g. d. meddeler justitsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om udlændinges adgang til landet m. v. og af lov om rettens pleje. (Domstolskontrol med frihedsberøvelser m. v.).

Udvalget angående forslag til folketingsbeslutning angående Danmarks ratifikation af Den internationale Sukkeroverenskomst af 1968 har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Det er meddelt mig, at *Ib Thyregod* ønsker at udtræde af udvalget til modtagelse af oplysninger angående arbejdet med rationalisering af statsadministrationen. Til at indtræde i nævnte udvalg har vedkommende gruppe udpeget *Johan Philipsen*, som herefter er valgt.

Det er meddelt mig, at *J. O. Krag* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Ændringer vedrørende bolig i egen ejendom), forslag til lov om ændring af lov om kreditforeninger, forslag til lov om ændring af lov om hypotekforeninger og forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *J. O. Krag* har vedkommende gruppe udpeget *Kampmann*, som herefter er valgt.

I skrivelse af 29. f. m. anmoder ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen om, at der for den resterende del af valgperioden blandt folketingets medlemmer må blive valgt et nyt medlem til lønningrådet i stedet for folketingsmand *Per Hækkerup*, der har ønsket at udtræde af rådet. Hertil har vedkommende gruppe udpeget folke-